

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.
Uredništvo in upravnštvo: KRŠKO.
Naslov za dopise: »Naprej«, Krško.

Čekovni račun: št. 13.807.
(začasno še tudi 13.321)

NAPREJ

Stane mesečno 25 Din,
za inozemstvo 35 Din,

Oglasi: prostor 1x87 mm 1 Din
Malloglasi: beseda 50 p, najmanj 5 Din
Dopise frankirajte in podpisujte,
sicer se ne priobčijo. Rokopisi se
ne vračajo.

Reklamacije za list so poštn. proste.

Glasi Socialistične stranke Jugoslavije.

Doktorsko zedinjevanje.

Končno so se gospodje doktorski strokovni-
čarji vendarle zganili in povedali delavstvu, da ga
vlada preganja. Morebiti hočejo s tem vplivati na
strokovni kongres, da bi se tam delale slamnato
goreče resolucije proti vladi, namesto resnega dela
za dobre organizacije, ki bi se znale same ubraniti
vladnih šikan. Seveda tega gospodje niso in ne
bodo povedali, da preganja vlada delavstvo le po
nerodnosti in nezmožnosti njih samih, ali pa še celo
zato, ker se je doktorjem posrečilo vzeti delavstvu
njegove legalne organizacije.

Bogovi pri kovinarjih so tako nanaglomali skle-
nili zedinjenje kovinarjev, kakor da ne bi bili prej
dobro vedeli in tudi govorili in pisali, da je treba
najprej izvršiti vse predpriprave. Če bi Osrednjega
društva kovinarjev na Slovenskem sploh ne bilo, ali
pa če bi bilo mrtvo in življenja nezmožno, bi člo-
vek nič ne rekel, če se jim mudi ustanoviti centra-
lo in iz nje poskušati, da se postavijo povsod te-
meljne organizacije. Toda kovinarji so svojo orga-
nizacijo imeli in so se zanjo tudi brigali, to vesta
zlasti Svetek in Golmajer zelo dobro! Kar smrdelo
jima je, da se kovinarji tako brigajo za svojo or-
ganizacijo, da ne trpijo, da bi plačani funkcionarji
namesto za lastno organizacijo delali za politično
zvezo med Kocmurjem, Korunom in Kristanom. Zato
sta hotela čim prej priti pod oblast zelene mize, s ka-
tero se da govoriti, in izpod oblasti zavednih ko-
vinarjev in njih organizacij, ki se ne marajo zgo-
varjati, ampak bi na kongresu bila sodba in obsod-
ba. Zato se jima je zdaj proti prejšnji počasnosti
naenkrat tako mudilo »zediti« kovinarje v SMRJ.

Takoj, ko je bilo to izvršeno, je pisal Golma-
jer na vse podružnice Osrednjega društva kovinar-
jev, da so razpuščene in ne morajo predsedniki
tako uničiti vse štampilje, drugače — ne vemo, kaj
bi bilo drugače, ampak pisal je, da so predsedniki
osebno odgovorni za to, da se to izvrši. Organiza-
cije so bile navajene na disciplino, pa so izvršile.
Pa če tudi ne bi, saj je »jutro« poročalo, da so vse
podružnice Osrednjega društva kovinarjev razpušče-
ne, in to je »uradno« poročilo, ne?

SMRJ ima drugačna pravila, namesto o po-
družnicah, govori le o pododborih, o samoupravi
pri centralistih ni govora. Po vrhu pa pravila SMRJ
sploh še niso bila potrjena. Tako se je zgodilo, da
so kovinarji že pol leta brez organizacije: prejšnja
je razpuščena, nova je pa ilegalna, nepriznana. Se-
veda, glavarstva niso bila še nikdar delavstvu na-
klonjena — in dokler bo vladal kapitalizem tudi ne
bodo — kdo more pričakovati, da bodo tako za-
tislila oči in ušesa, kakor delajo to pri orjunaših,
ki streljajo na ljudi kakor na zajce — pa brez o-

rožnega lista in brez lovske karte. Sicer pa socia-
listi niti zahtevati ne smemo kaj takega: če hoče-
mo pravico, ne smemo zahtevati, naj se izvaja eno-
stransko, niti da se krivica tudi nam dovoli kakor
Orjuni, ampak pravica vsem, krivica nikomur. To je
jasno vsem, samo zeleni mizi ne. Golmajerju je ve-
liki župan na njegovo vlogo o ustanovitvi podruž-
nice SRMJ z dne 27. febr. 1924 (kako pozno jo je
vložil, ker ni imel časa, ki mu ga je vzel »Socia-
list«) izrecno prepovedal podružnice in grozil s ka-
znijo. In podružnice so mu pisale, da jim delajo
glavarstva sitnosti, da niti članskih sestankov ne
dovolijo. — on jim je pa svetoval, naj sklicujejo
shode na njegovo ime. Morebiti je res mislil, da
bo glavarstvo podružnice priznalo, če bi se sklice-
vale na ime njegovega veličanstva Golmajerja. Pa
če bi glavarstvo tudi res šlo na to, delavstvo ne
mara bogov in ne mara, da bi bile njegove orga-
nizacije tako odvisne od posameznikov.

Ta ilegalnost (nezakonito stanje) traja zdaj že
nad pol leta, pa šele zdaj čitamo v »Delavcu« [24.
julija 1924], da sta bila v sredo 23. t. m. Uratnik
in Golmajer pri vel. županu protestirali in da zdaj
upata, da bo šikaniranja konec. Razen te novice pa
piše isti »Delavec« tudi tole:

PODRUŽNICE NAM ZAPIRAJO.

Sreško poglavarstvo v Radovljici nam grozi
razpustiti podružnice kovinarjev na Jesenicah, Ja-
vorniku in Dobravi.

Podružnico na Lescah pa so nam že zaprli. Pri
tem je sodeloval domači župan in občinski tajnik.
Enako so nam že zaprli našo podružnico ko-
vinarjev v Kamniku.

Ne vemo, ali se zapirajo te podružnice na
podlagi zakona o zaščiti države, ali vsled kakih
drugih muh.

Če je prvo, potem ni mogoče imeti v rokah
bolj jasnega dokaza, kako se izrablja zakon o za-
ščiti države proti delavstvu kot takemu.

Vsi podjetniki zabavljajo čez strokovne or-
ganizacije: zanje je najbolj upravičena borba za
košček kruha le komunistična prevratna akcija. To
čujejo domači gospod žandar, ki jih vsa teža časov
še ni izučila, da ni tako in si napravijo svojo sod-
bo o ljudeh in organizacijah, ki jih je treba vzeti
na piko.

Potem pa pride vlada močne roke, koje naj-
jačja sposobnost je ta, da vidi povsod strahove in
kot don Kišot, vitez žalostne postave, te strahove
preganja. In ta vlada ukaže sreznim poglavarjem:
polovite strahove! — Srezniki poglavarji zahtevajo
poročilo od žandarjev in kmečkih županov, — da
so kriti in da lahko uradujejo na podlagi aktov.
Ti akti so taki, da je treba vporabiti proti delav-

skim organizacijam zakon o zaščiti države, ker pra-
vi to žandar, ki je to od podjetnika slišal.

Mi bomo proti tej praksi z vso odločnostjo
nastopili in bomo znali v zakonih zjamčeno pra-
vico našega delavstva do strokovnih organizacij
varovati, pa če bo to podjetnikom, žandarjem in
sreznim poglavarjem prav ali ne. —

Druga možnost, da se dela našim organiza-
cijam težave leži morda v tem, da nova pravila
Saveza metalcev še niso potrjena.

Savez je moral dobiti nova pravila radi uje-
dinjenja.

Njegove podružnice niso nove, ampak že več
let obstoječe organizacije. Po zdravi pameti se mo-
ra pustiti te podružnice tako dolgo po starih pravi-
lih poslovati, da se nova odobre. To pa za prave-
ga birokrata morda ni jasno.

A ti pravi birokrati naj vedo, da so njihovi
zakoni eno, življenje in njegove potrebe pa drugo.
Delavstvo si radi okornosti in nerodnosti politične-
ga upravnega aparata ne bo dalo razbijati svojih
strokovnih organizacij.

Tako piše Golmajer. Ali res ne ve, zakaj se
zapirajo podružnice? Ne zaščita države, tudi druge
muhe ne, ampak samo njegove muhe so krive, ka-
kor smo zgoraj razložili. Zelo nerodno je to, če
pravi: »Mi bomo... znali varovati.« Kdaj boste pa
znali? Ko ste se »že toliko naučili,« kako da tega
še ne znate? Pri tem ima Svetek že prakso iz živ-
ljenja: ko se je združevala politična stranka (na Tr-
bovškem kongresu 1921) je izrecno sklenila, da se
ne bo razšla, dokler ne bo začela celotna združena
stranka poslovati. Svetek je takrat tudi govoril za to.
Dve leti pozneje je pa dal razgnati kovinarske podruž-
nice prej, predno je bil Savez metalcev potrjen...

Po zdravi pameti morajo poslovati podruž-
nice tako dolgo po starih pravilih, da se nove odo-
bre. Tako je! Toda zakaj ste dali štampilje uni-
čiti? Zakaj ste v »jutru« razglasili, da Osr. dr. ko-
vinarjev ni več? Ali je le »nerodnost in okornost«
vašega političnega aparata kriva, ki požre toliko
denarja in časa, namenjenega strokovnim organiza-
cijam?

Vse skupaj je krivo, najbolj pa to, da ste se
bali, da bi vam kovinarji vaše papirnato zedinjenje
raztrgali, zato ste rajši vi prej raztrgali kovinarje, in
tako imate svoja korita s pomočjo belgrajske zele-
ne mize še za nekaj časa zagotovljena. No — ko-
vinarji niso tako nerodni, kakor se njih bogovi ne-
rodne kažejo, da gredo pol leta prepozno k vel.
županu intervenirati. Zaradi vaše »nerodnosti« se ne
bodo razšli, ker ne marajo zaradi posameznikov
razbijati in zopet limati. Organizacije bodo ostale in

UPTON SINCLAIR.

116. nadalj.

France Kremen.

(Po avtoriziranem prevodu Ivana Moleka.)

Nekje v neskončnem prostoru kaosa je bilo
smrcanje. Nato, po dolgih dobach večnosti, se je iz
nič pojavil tajinstven, pozabljen napor. odstraniti ne-
kaj iz grla, nekaj, kar grozno tišči in duši. Ko se
je napor večkrat in nepojasnjeno ponovil, je oživel
reven plamenček zavesti, ki se je nazivala France
Kremen. Spoznal je, da je bil on tisti, ki se je to-
liko upiral dušenju v grlu; spoznal je tudi da je
celo njegovo telo ena sama velika bolečina. Nekdo
je pogal žebelj skozi njegovo roko in jo trdo pri-
bil k tlom; napihnil so mu želodec, tako grozno
napihnil, da hoče zdaj počiti, in ko je zakašljaj, je
trpel peklenške muke. Z bolnim glasom je zaklical
na pomoč, ali nihče se ni zmenil zanj; sam je bil
v ječi bolečine, pokopan in pozabljen.

Polagoma se je izmotal iz mističnih krajev a-
nestezijske in videl, da je na nosilnici, katero neseta
dva moža. Prosil je vode, pa je ni dobil. Tožil je,
da se z njim godi nekaj strašnega, da vsak čas po-
či njegov drob in se razleti na tisoč kosov. Pove-
dali so mu, da je to le eterski plin, ki ga kmalu
zapusti in potem bo vse dobro. Zvrnili so ga na
posteljo, katerih je bila dolga vrsta, in ga prepu-
stili demonom, da se je sam boril z njimi. Bila je
vojna in mož, ki ima roko preluknjano, se lahko ču-
ti srečnega in zaradi njega ni treba izgubljati časa!

France je ležal sam noč in dan in poskušal
se je razvedriti kolikor je mogel. V šotoru sta bili
dve postrežnici, in ker France ni imel drugega dela,
je ves čas opazoval deklici in se pošteno jezil.
Prva je bila suha, okleščena in osehla; opravljala
je svoje delo s čmernim obrazom in brez vsake
neumnosti; France ni vedel, da je revica izčrpana
do skrajnosti radi čezurnega dela. Druga je bila le-
pa, polnega života in valovitih rumenih las. Ta pa
je neprestano in nesramno koketirala z mladim zdrav-
nikom. France bi se bil moral zavedati, da moške
ubijajo tako rapidno te dni, da se mora nekdo za-
nimati za bodočo generacijo; ampak on ni bil v raz-
položenju, da bi se pečal s filozofijo ljubimkanja —
spomnil se je plemenite Beatrice Clendennigove in
zaželel je; da bi bil listo trenotice v veseli Angliji.
Na misel so mu prišli tudi njegovi pacifični prin-
cipi — in kesal se je, ker je šel v peklenko
vojno!

Bolečina se je zmanjšala in zopet so ga na-
ložili na ambulančni voz in odpeljali v oporiščno
bolnišnico, ki je bila daleč proč od fronte. Tu se mu
je čudovito hitro celila rana. Posedel je na vrtni
in užival dobre jedi in pijače, katerih ni nikoli zmaj-
kalo; v senci dreves in med rožami je poslušal
petje ptic in pripovedoval tovarišem ranjencem,
kako se je vozil na motociklu in iskal »Botteree
Normb Cot« — kaj vruga pa je to? — kako je za-
vozil v huško armado in jo tiščal nazaj par ur, in
kako je izvojeval veliko zmago pri Chatty Terryju
— on sam!

Prvi znanec, ki ga je srečal, je bil Hugon Gra-

nitch. Hugon ga je povedel v kot parka in ga vpra-
šal tiho: »Ti, ali si že povedal komu?«

»Ne, gospod Granitah.«

»Moje ime je Peterson.«

»Da, mister Peterson.«

Čudna pajdašija sta bila ta dva, ki sta zrestla
na dveh nasprotnih tečajih socialnega sveta, toda
demokracija bolečine ju je prinesla skupaj. Zdaj je
bil France gospod in lahko bi bil stal na obrazu
mladega leosvillskega magnata — ampak Kremen
se je obnašal napram njemu, kakor da je še vedno
njegov sluga. Čutil je, da je njegova krivda, da je
mladi Granitch padel tako nizko. On ga je izdal in
izročil v roke njegovih krutih maščevalcev; in vključ
njegovi revolucionarni vročici ni mogel France po-
zabiti, da občuje s človekom, ki spada med gospo-
darje sveta. Lahko sovražiš iz vse svoje duše pre-
stiž in silo, ki se drži Granitchevih milijonov dolar-
jev, ampak svoje mržnje ne moreš kazati naravno,
kadar sta prestiž in sila pred teboj.

Hugon pa ni bil tak, ni bil več ponosen, oša-
ben, svoboden, bogat in mlad aristokrat. Trpljenje
ga je naučilo, da je začel spoštovati druge ljudi
brez ozira na denar. Slišal je, kako je mali socia-
listični strojnik, katerega je nekoč preklinjal v mno-
žici štrajkarjev, izvršil junaško delo, ko se je vozil
s motociklom v žrelo smrti in pomagal natakni
obroček na gobec pruske zveri. Zato se je zanimal
zanj; sedela sta po več ur skupaj in se pogovar-
jala ter razkrivala drug drugemu nov svet.

[Dalje prih.]

se bodo še bolj razvijale, pa čeprav jih bogovi na doktorski način „zedinjujejo“. Če na nedeljskem kongresu ne pride do zmage organizacij nad bogovi, si bodo preskrbeli kovinarji za legalne podružnice in pošteno samoupravo na ta ali drug način, bodisi da pokličejo nazaj v življenje Osr. društvo kovinarjev, bodisi da se pridružijo splošni delavski Uniji v Celju, bodisi kako drugače, Golmajerjeve soldate se pa kovinarji nikakor ne pojdejo.

Razno.

BRIDKA IRONIJA.

„Disciplina in strogo medsebojno zaupanje nam mora biti sveto — zakaj na dve strani velja naš boj. Eden proti buržoaziji, drugi pa, kateri je še veliko hujši, pa proti nezavednosti delavstva samega.“ Tako čitamo v „Delavcu“ 24. julija, tik pred strokovnim kongresom. Kdaj ste še slišali, da je veljala disciplina pri predsednikih strokovne komisije, odkar ni več Kristan gospodar socialističnega gibanja na Slovenskem? Prejšnji predsednik, ki je tudi vedel, da je nezavednost strašen sovražnik, je šel s Kocmurjem ustanovit „Zarjo“. Sedanji predsednik, ki je bil zato strašno hud na prejšnjega, je storil isto, ustanovil je „Socialista“ in ga kmalu nato združil z „Zarjo“. Ali zato, da bo manj nezavednosti? Ali da bo večja disciplina? Ne, ampak da dobi zopet Kristan vlogo nad delavstvom. Pred novim kongresom pa zopet govori tako lepe besede, da bi človek mislil: Ta mož pa mora biti res discipliniran sodrug in gotovo je velik prijatelj velikega izobraževalnega dela. Zato je sovražnik dnevnika in dela na to, da se tednik „Delavec“ izpremeni v 14-dnevnik in upa, da bo potem bolj izobraževal.

V vladni krizi je prišlo do „neprikakovanega“ preobrata. No, tisti, ki vedo, kako se buržoazija tepe za korita, temu ne bo niči to nepričakovano: sestavila se je poslovna vlada iz članov opozicijskega bloka. Davidović je ministrijski predsednik, Korošec je prevzel prosvetno ministrstvo in zastopstvo ministrstva ver. Pašić-Pribičevićev blok je stopil v opozicijo. Radičevci so pozvani v Beograd novi vladi pomagati. V vladi namreč niso zastopani. Vlada opozicijskega bloka obljublja, da bo iskala z Macdonaldovo in Herriotovo vlado intimnejših stikov, v tem smislu namerava nastopiti na izrednem zasedanju narodne skupščine, ki se bo vršilo prve dni avgusta. Sodili jih bomo po delu, ne po frazah.

V Zagrebu so se spopadli v soboto zvečer Hanaovci in Orjunaši. En orjunaš je težko ranjen, en Hanaovec je mrtev. Pričakujejo novih izgrediv. Oboji pravijo, da se za narod tepejo.

V Solunu je izbruhnil velikanski požar, ki je uničil celo predmestje Vardare in zajel tudi tamošnje tobačne tvornice.

V Sofiji je bil umorjen glavni urednik ruskega wranglovskega lista „Rusa“ Kalimikov. Dejanja obtožujejo komuniste.

V Berlinu je umrl znan skladatelj Ferruccio Busoni, obenem eden največjih klavirskih virtuozov sedanosti. Znan je tudi kot duhovit glasbeni pisatelj, ki je s svojimi deli pomagal moderni glasbi v Nemčiji do zmage.

Kupujte čevlje samo z znamko „Peko“.

Kar vi potrebujete, to je Elzafluid. To je pravo domače sredstvo, katero prežene Vaše bolečine. Poizkusna pošiljka Din 27 — Lekarna Evg. V. Feller, Stubica Donja, Elzatrž št. 252. Hrvatska.

Kdaj bodo postali narodi civilizirani?

1. Kadar bo ljudstvo imelo toliko pameti in na volišču izbiralo samo med dvema svetoma: ali bo oddalo svoj glas buržoaziji ali proletariatu. Samo na ta način ljudstvo ne bo prevarano in pride v parlamentih do tiste sile, do katere hoče priti. Takrat odpadejo vse intrige, s katerimi razpolaga buržoazija, njen kapital, v boju proti delavnim slojem, njena agitacija, njeni listi in stranke ki si nadevajo ljudska, delavska in demokratična imena, da pridobijo maso v svoj tabor. Po dosedanjih volitvah so ljudsko množico po navadi skoraj povsod zastopali samo buržoazni poslanci, ljudstvo pa je stokalo in trpelo še dalje, ker se ni z volitvami reakcionarni režim nič spreminjal.

2. Ko bo produktivna ljudska množica zavedna in bo volila samo zase, takrat bo družabni red kmalu dobil drugačno obliko, upoštevane bodo ljudske želje in zahteve, ljudski zastop bo diktiral reforme po teh željah in zahtevah, ne kakor se sedaj godi, da se upoštevajo skoraj popolnoma le diktat buržoazne manjšine. Vsak človek bo za svoj trud in delo dobil res, kar mu gre sadov, ti pa bodo odmerjeni po kvaliteti izvršenega dela, ne pa po činu. Želodci delavne mase si ne bodo več puščali predpisovati potreno jelo po milosti buržoaznega razreda.

3. Takrat bo stenovski egoizem odpadel, krogi zaposleni z lažjim delom, se ne bodo več sramovali segati ljudem težjega dela v roko. To je sramota sedanje dobe, da še ni tako, ko smo vendar vsi ljudje, ko smo na isti način prišli na svet, u mreti pa moramo tudi vsi enako. Le buržoazni denar dela to razliko, da kapitaliste njihovi materialni „duhovni“ prijatelji spremljajo v grob z velikimi ceremonijami.

4. Ker bo takrat vsakdo gledal v svojem bližnjem istovrednega človeka, bo človeška morala na takšni višini, da bo izkoriščanje v spločnem prenehalo. Človek ne bo več cenjen po imelju, temveč po svojih zmožnostih in morali. Sedaj pa velja načelo, da se mali tatovi obešajo, veliki pa izpuščejo. Buržoaziji je vsaka direktna ali indirektna sleparija v čast, ker jo cenijo po uspehih izvršenega kšefta. Le za proletariata, ki kšeftov ne more delati, veljajo paragrafi, kateri ga proglašajo nečastnega.

5. Ko bomo našo moč razvili, bodo višje šole odprte vsem sposobnim učencem, ne pa kakor sedaj za privilegirane pripadnike denarne kaste, Ravno pri tej kasti je mnogo slaboumnih otrok, ki pa pridejo z denarno pomočjo in s protekcijo vsi na površje ter nam drugim grenke ure delajo, medtem ko morajo po naravi talentirani proletarski otroci skoro brez izjeme večno garati in streči buržoaznim lenuhom in polidiotom. Zavedni proletariata potrebuje ves splošne naobrazbe, s tem pa še ni rečeno, da mora biti vsak kmet, kovač, krojač ali dimnikar za doktorja. Le pot do vsake izobrazbe mu mora biti vsak čas odprta.

6. Takrat bo tudi pretirani narodni egoizem zaspal. Sedanji šovinizem je narodom umetno privzgojen po profitarskih in delamrznih buržoazij. Samo radi tega vzdržujejo države velike armade, da lena klika dobro živi narodov cvet pa gre za to-povsko krmo, kadar se to zdi buržoaziji ugodno. Ne bog ne narava nam nista dala narodnih mej, v bodočnosti se bodo morala ljudstva in njihovi proizvodi prosto gibati in prevažati.

7. Takrat bo hiperkultura prenehala, luksuz bo nadomeščen s potrebnimi stvarmi, umetnost postane splošna last, izumetničeni hokuspokus buržoaziji v prid odpade. Izravnavalo se bo življenje med „višjimi“ in „nižjimi“ sloji, pošten človek bo n. pr. svoje stanovanje dobil magari v palači, ne pa v kleti in v podstrešjih kakor sedaj, ko ima že navadni buržuja po 7 in še več sob zase.

8. Takrat si bodo morali sedanje vrste advokati, duhovniki in slični zaslepljevalci in oderuhi iskati drugega posla, te kaste sploh ne bodo več potrebne, ko postanejo ljudje pametni in narodi složni. Zato pa operirajo danes ravno ti elementi najbolj med ljudstvom, da samo ne bi prišlo do veljave, da bi sami odirali in predirali kar jim je ljubo.

9. Tudi ženska emancipacija bo takrat prenehala, ženske se bodo vrstile k svojemu pravemu naravnemu ženskemu poklicu. Prepustile bodo posle, kateri moškim pripadajo, moškim. Takšna moderna emancipirana ženska je sama sebi v nesrečo, kajti ona si želi moškega in ga ne zna zadovoljiti, moški takšno žensko redkokdaj mara, ker dela prevelike zahteve. Ona pa sedi namesto moškega v uradu in odjemlje kruh tistemu, ki bi lahko žensko srečno napravil, ki bi lahko dosegel višjo plačo, če ne bi bilo ženske konkurence.

[Ur.: O tem imamo mi deloma druge nazore. Toda niti na um nam ne pade, da bi branili žensko stališče. Naj se žene same oglasijo, saj je dovolj žalostno, da jih ni po „Napreju“ skoraj nikoli videti in slišati, popolnoma nič pa v stvarih, ki bi morale o njih govoriti! Če nič drugega ne, ta molk dokazuje, da emancipiranih (svobodnih) žen pri nas ni!]

10. Cerkve bodo reformirane, nauki se bodo morali zlagati z novim časom in realno potrebo. Cerkve bodo služile faranom tudi kot izobraževalnice, učitelji, zdravniki in sodniki bodo dejali občinstvu predavanja o stvareh, ki so mu v življenju potrebne. Naj vsak človek sam premisli, koliko bi na pameti pridobil, če bi vsa dolga leta v cerkvah poslušal in razjasnjeval aktualna vprašanja, namesto da gleda večno iste ceremonije in brblja vedno iste prazne molitve.

Dodatek: Šele takrat, ko bo svet na tej stopnji, bodo spoznavali narodi enega in istega boga in ga častili za dovršenost narave in življenja. Kakor vidite, ljudje božji, če bi nas buržoazni brezverneži, ki so nas do danes morale in vere učili, tako za nos ne vodili, bi bilo naše življenje na zemlji res idealno. Vse te ugodnosti v še večjem obsegu uživa danes buržoazni razred, nam drugim pa ponuja in obeta raj na onem svetu, ko umremo in nič več uživati ne moremo. — Veritas.

Dopisi.

Malo odgovora. V „Delavcu“ št. 29. sem čital z lahko vestjo članek „Nima imena“. Zato mu ga dam jaz: „Zvitorepec“, ki je mene mnogokrat prevrjal in nalagal, ter mu odgovorjam na njegovo demagogijo: tudi jaz sem se obračal od njega s studom in gnusom, ker sem vedel, da ni poštenjak. Kar se tiče Vrankarja pa njega ni nihče vabil in ni imel nič iskati pri Novem svetu. Sklinal sem se stanek jaz sam in mu tudi predsedoval, ker sem bil izvoljen za to. Ker kleparji niso pustili Vrankarju govoriti dalje, sem bil primoran sestanek zaključiti. Sodrug Pastorek je bil samo povabljen kot referent. Jaz nisem propagator zase. Jaz nisem Zvitorepec. Čutil sem zmiraj, da je potreba organizacije. Kar se tiče moje umazane preteklosti pri Produkt, zadrugi stopam z mirno vestjo zmiraj javno pred kleparje in instalaterje in vsi me še vedno vpoštevajo. Bilo jih je navzočih čez 40, samo koritarjev ni bilo, katere sem jaz h koritu postavil, in prav to je, česar mi kleparji ne morejo odpustiti. Ena sama oseba je bila proti, tisti pa ni klepar

ampak pomožni delavec in nabujkan od generala. Kar se tiče družbe vinskih bratcev je še zmiraj denar naložen v hranilnici samo knjigo je nekdo vzel pri blagajniku, ko je bil odsoten. Mislim, da jo dolguje Jugometalija. Pravzaprav kovinarsko organizacijo ta denar nič ne briga, ker smo bili sekcija zase, še tačas nepriključena pri kovinarjih. Ali bi radi še te uboge pare imeli, ko so že kleparji itak toliko oškodovani, prvič pri organizaciji in drugič pri zadrugi, da danes nimajo nobene zaslonbe nikjer, kakor samo Zvitorepec in Mihevc, katere sta zadrugo toliko oškodovala, da sta ji še dušo hotela vzeti! Privoščila sta si mezde 750 Din tedensko, ker sta najbolj nezmožna delavca med mladimi in starimi kleparji. To so konstatirali kleparji. Jaz kot klepar in strokovnjak sem imel za 11 urno delo pri Prod. zadrugi 500 Din tedenske plače, pa je osrednje društvo kovinarjev potom Otorepca reklo, da imam preveč, da se mi mora odtegniti. Jaz sem imel že tako 150 Din zgube na teden pri tem delu in ko se mi je plača odtegnila, nisem hotel več za zadrugo delati in sem na svoje roke delal. To pa gospodom, ki so delali že na svoje roke, ni bilo všeč. Jaz sem jim tudi hotel zabraniti in sem zahteval čiste račune, kateri znašajo na 100.000 njim v korist. Ker niso drugače mogli napraviti, so morali Kosca odstraniti in so ga kot defraudanta državnemu pravdnistvu naznanili, čistih računov pa še zdaj ni in tudi Mihevc jih ni mogel čistiti, čeprav ni defraudiral. Da sem jaz iz maščevanja zadrugo ovadil zaradi nesolidnega dela, to je laž! Konkurenti so šli sami delo in material ogledat. Delo je bilo izvršeno strokovnjaško, le blago ni odgovarjalo predpisom, ker je bila pločevina mesto štev. 12 štev. 8. Jaz sem bil samo za delo odgovoren za blago pa ne, ko sem ga opozoril da ni pravilno, pa mi je zabrusil, da to mene nič ne briga, da je on odgovoren. Kar se tiče sodr. Pastorka prepustim odgovor njemu samemu, samo toliko bi pripomnil, da mu v poštenosti še do kolen ne segate. Franc Kosec.

Celje. V nedeljo zvečer je stal naš poročevalec na kolodvoru. Naenkrat stopi k njemu mlad, visok gospod s črnkastim obrazom in ga pozove na stran, češ, da bi rad z njim nekaj govoril. Ogovoren mu je ustregel in gospodič ga je v nekakšni bridki jezici vprašal, kdo je pisal tisto o Vošnjakovih pekih v „Napreju“. Poročevalec mu je svetoval, naj se obrnem s tem vprašanjem na uredništvo „Napreja“ v Krško. On da ne pozna Vošnjakove pekarne in ga torej zadeva ne briga. Gospodič mu je povedal tole reč: Še enkrat napišite kaj takega, pa boste videli, kdo smo mi! To je izgledalo kakor grožnja, a vendar je mogoče, da bi bila samo šala, kajti gospodič je še sveto izjavil, da pri Vošnjaku ni nobenih Orjunašev. Mi bi neradi videli, da bi se tistemu gospodiču kaj hudega zgodilo od te hiper-narodnjakarske družbe za slučaj, da je zajajil svoje članstvo pri njej, vendar priobčujemo to reč, če se bo namreč kateremu izmed „Naprejevih“ dopisovalcev v Celju zgodilo kakšno zlo, bomo vsaj vedeli, kje nam je iskati krivce. — Pika.

Dopis iz Trbovelj. Ker so me že trikrat v Napreju pozvali, da naj povem zakaj so se konsumna društva Zagorje, Trbovlje in Hrastnik, razdružila, odgovorjam podpisani sledeče: Člani konsumnega društva v Trbovljah prav dobro vedo, zakaj smo se razdružili, ker so člani sami to sklenili na članskem zborovanju 6. aprila 1923. soglasno. In sem le napram članom odgovoren dajati pojasnila. — Ivan Jeretin.

Delavci, ki hočejo imeti SVOJ časopis, ga morajo seveda tudi vzdrževati. Za vzdrževanje časopisa je treba pred vsem ideje in smeri, načel in skupnega dogovora, kako da pridemo do cilja. Vse to imamo v socialističnem programu in pravilniku. Dalje je treba izvrševalcev — te imamo v socialističnih organizacijah, ki so po tem programu in pravilniku ustanovljene, in v somišljenikih. Vsi ti delajo za časopis z dopisovanjem, pridobivanjem novih naročnikov, z agitacijo za razširjenje ideje in njenega glasnika. Dalje je treba za časopis tudi denarja. Tega ni treba razlagati, pač pa je potrebno povedati, da je treba denarja stalno in redno. Kdor v takih časih, ko hoče nasprotnik odkrušiti s frazo „zedinjenja“ zopet par naročnikov od delavskega dnevnika, omahne ali obupa in odpove, ta je izdajalec delavskih koristi, čeprav pravi, da je odpovedal samo zato, ker ne more plačevati. Noben delavec ne plačuje lahko in čim manj nas bo, tem težje bomo plačevali! Tednik ni dovolj za socialista, še za začetnika je malo. Prestopajte torej od „Ljudskega glasu“ k „Napreju“, ne pa narobe. Kdor razume, naj izvrši, kdor ne razume, se ne bo smel štuliti med zavedne!

Čitajte naš tisk!

Lastnik: „Sloga“, r. z. z. o. p.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Zvonimir Bernot

(v imenu pokr. odbora ŠSJ in KDZ.)

29. VII. Tiskarna bratov Rumpret v Krškem. 1100